

INNOVÁCIÓ A MÚZEUMPEDAGÓGIÁBAN

Koltai Zsuzsa

Pécsi Tudományegyetem, FEEK

Kulcsszavak: múzeumpedagógia, innováció, múzeumi tanulás

A múzeumi tanulással és múzeumpedagógiával kapcsolatosan rendkívül gazdag és színvonalas nemzetközi szakirodalmi bázis alakult ki az elmúlt évtizedekben. A *George Hein, Barry Lord, Eileen Hooper-Greenhill, Hazel Moffat, Vicky Woollard, John H. Falk, Lynn D. Dieking, Ivan Karp, Richard Sandell* és más szakemberek által végzett vizsgálatok napjainkra létjogosultságot teremtettek a múzeumi tanulás kutatásának.

A kutatás során feltételeztük, hogy bár jelentős, a múzeumi tanulással kapcsolatos elméletek fogalmazódtak meg az elmúlt évtizedekben, ezek csak csekély mértékben határozzák meg hazánkban a múzeumpedagógiai gyakorlatot. A vizsgálat során a téma hazai és nemzetközi szakirodalmának vizsgálatát végeztük el, megismertük a hazai és külföldi múzeumok múzeumpedagógiai gyakorlatát, valamint ötven hazai múzeumpedagógussal készítettünk egyéni, strukturált interjút.

Az eredmények alapján a hazai múzeumpedagógiai/múzeumi közművelődési gyakorlatot leginkább a település típusa, valamint az adott régió határozza meg. A közép-magyarországi régió, és azon belül a főváros a múzeumpedagógia elméleti és módszertani innovációjának motorja. A vizsgált minta alapján jelentős az összefüggés a vita, a drámapedagógia, a külföldi múzeumpedagógiai gyakorlat ismertsége, az újszerű múzeumpedagógiai módszerek alkalmazása és a település típusa között. Különösen a drámapedagógia és a vita módszerének alkalmazása alapján számottevő a különbség a vidék és a főváros között.

A vizsgálat eredményei alátámasztották azt a feltételezést, miszerint bár gazdag múzeumpedagógiai elméleti háttér bontakozott ki külföldön, ez csak elenyésző mértékben határozza meg a hazai múzeumpedagógiai gyakorlatot. Az elméleti megalapozottság alacsony szintje a magyar nyelvre fordított külföldi szakirodalom hiányával, valamint a magyar nyelvű szakirodalom és a múzeumi tanulással kapcsolatos hazai kutatások korlátozott számával függ össze. Ugyanakkor az elmúlt években jelentős mértékben gyarapodott a hazai múzeumpedagógiával kapcsolatos szakirodalom, elsősorban a Múzeumi és Oktatási Központ és az ELTE PPK publikációs tevékenységének köszönhetően. A vizsgálat szerint a külföldi szakirodalom és a jó gyakorlat közvetítésében jelentős szerepe van a Múzeumok és Látogatók Alapítványnak is.

A napjainkra megváltozott társadalmi és kulturális viszonyok, valamint a digitális technika fejlődésének következtében szükség lenne a múzeumpedagógusok hagyományos kompetenciarendszérének újragondolására. A múzeumpedagógia hatékonyságának növelése érdekében ugyanakkor szükség van a múzeumpedagógusok pedagógiai tudatosságának erősítésére.